

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2020 m. birželio 8 d.
(OR. en)

8668/20

SOC 400
EMPL 316
SAN 190
EDUC 252
ECOFIN 487

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato

kam: Delegacijoms

Ankstesnio
dokumento Nr.: CM 2525/20

Dalykas: **Tarybos išvados „Demografiniai iššūkiai. Tolesni veiksmai“**

Delegacijoms priede pateikiamos Tarybos išvados „Demografiniai iššūkiai. Tolesni veiksmai“, kurios, taikant rašytinę procedūrą, buvo patvirtintos 2020 m. birželio 8 d.

Demografiniai iššūkiai. Tolesni veiksmai

Tarybos išvados

PRIPAŽINDAMA, kad:

1. 2019–2024 m. strateginėje darbotvarkėje nustatyta, kad reikia atnaujinti ilgalaikio tvaraus ir integracinio augimo pagrindą ir sustiprinti sanglaudą ES. Tam reikia užtikrinti aukštynkryptę mūsų ekonomikų konvergenciją ir įveikti įvairius iššūkius, įskaitant susijusius su demografiniais pokyčiais;
2. Europos socialinių teisių ramstis yra gairės siekiant veiksmingų rezultatų užimtumo ir socialinėje srityse, kad perėjimas prie poveikio klimatui neutralumo, skaitmeninimo ir demografiniai pokyčiai būtų socialiniu požiūriu sąžiningi ir teisingi;
3. COVID-19 pandemijos protrūkis ir plitimas yra precedento neturintis pasaulinis iššūkis, kuris nevienodai paveiks įvairius mūsų visuomenių, ekonomikų, darbo rinkų, sveikatos ir socialinės priežiūros sistemų, šeimų biudžetų ir mūsų piliečių kasdienio gyvenimo sektorius ir dėl kurio gali kilti naujų demografinių iššūkių;
4. klimato, technologijų ir demografiniai pokyčiai daro poveikį mūsų visuomenėms ir gyvenimo būdui ir juos keičia¹. Kadangi tvariam vystymuisi ir integraciniam ekonomikos augimui reikalingas žmogiškasis kapitalas ir nauji novatoriški sprendimai, demografinis atsinaujinimas turi būti remiamas visose valstybėse narėse ir jam turėtų būti teikiamas toks pat prioritetas kaip poveikio klimatui neutralumui ir skaitmeninimui ES lygmeniu. Tai turėtų būti horizontaliu lygmeniu numatyta ir atspindėta visose būsimoje Komisijos iniciatyvose;

¹ 2019–2024 m. kadencijos Europos Komisijos politinės gairės.

5. darbo jėgos judumas ES viduje yra susijęs su demografiniais pokyčiais, mažindamas demografinį spaudimą kai kuriuose regionuose, o kituose – pablogindamas padėtį. Laisvas darbuotojų judėjimas yra ir turėtų išlikti viena iš pagrindinių Sąjungos laisvių. Jis sudarė palankesnes sąlygas darbo jėgos judumui ES viduje, tačiau taip pat lėmė įvairius reiškinius skirtinguose Sąjungos regionuose: protų nutekėjimą, protų pritraukimą, protų grįžimą, protų apykaitą ir apskritai gyventojų skaičiaus mažėjimą. Svarbu, kad atsiliekantiems regionams būtų sudarytos sąlygos, dėl kurių jie taptų gyvybingesni ir patrauklesni, taip prisidedant prie jų tvaraus vystymosi;
6. pasaulinės COVID-19 pandemijos metu turėtų būti visapusiškai išlaikytas laisvas darbuotojų judėjimas, kartu imantis visų būtinų priemonių, kuriomis siekiama užkirsti kelią viruso plitimui ir apsaugoti pažeidžiamų darbuotojų teises ir sveikatą;
7. prognozuojama, kad 2023–2060 m. Europos darbo jėgos (20–64 metų amžiaus) sumažės 8,2 % (apie 19 mln. žmonių). Tikimasi, kad šis mažėjantis darbingo amžiaus gyventojų skaičius sparčiai augančiai pensininkų grupei užtikrins lėšų pensijoms ir sveikatos priežiūros paslaugoms, o tai kelia pavojų pensijų sistemų tvarumui ir adekvatumui². Siekiant išlaikyti ekonomikos augimą, svarbu investuoti į įgūdžius, kad būtų skatinamas našumo augimas, ir visapusiškai išnaudoti turimą darbo jėgą integruojant moteris ir šiuo metu nepakankamai atstovaujamas grupes, visų pirma jaunimą, vyresnio amžiaus asmenis ir asmenis su negalia, taip pat apsvarstyti, kai tai laikoma tinkama, teisėtos migracijos galimybę siekiant kompensuoti mažėjantį darbingo amžiaus gyventojų skaičių, kartu atsižvelgiant į nacionalines kompetencijas;

² Europos Parlamentas, išsami analizė: „Europos Sąjungos demografinės perspektyvos 2019 m.“

8. ES demografinės tendencijos aiškiai rodo, kad visuomenė senėja, o gimstamumo lygis kartais yra gerokai žemesnis nei kartų kaitą užtikrinantis gimstamumo lygis 2,1³. Beveik penktadalis (19,7 %) visų ES gyventojų yra vyresni nei 65 metų, ir manoma, kad iki 2050 m. ši grupė sudarys 28,5 % visų gyventojų⁴. Tai rodo, kad priklausomybės dėl amžiaus santykis nuolat didėja. Senėjanti visuomenė ne tik kelia iššūkius, bet ir suteikia galimybių ekonominiam ir socialiniam vystymuisi bei visai visuomenei. Ji galėtų atlikti svarbų vaidmenį kuriant darbo vietas ir remiant veiklą įvairiuose sektoriuose. Kadangi dėl pažangos gyvename ilgiau ir sveikiau, medicinos ir visuomenės sveikatos priežiūros, socialinės apsaugos ir skurdo panaikinimo, taip pat ir kitose srityse sidabrinėje ir priežiūros ekonomikoje atsiras naujų galimybių. Be ekonominės svarbos, sidabrinė ekonomika turėtų būti laikoma socialinės ir kultūrinės pažangos ženklu ir būti susieta su pozityvia ir socialiai integruota pagyvenusių žmonių tapatybe Europoje. Tikėtinos gyvenimo trukmės ilgėjimas ir gyvenimo kokybės gerėjimas turi būti laikomi socialinio modelio, grindžiamo pagrindinėmis ES vertybėmis, sėkme. Todėl pirmasis tikslas, susijęs su žmonių senėjimu, yra sutelkti dėmesį į tikslingą politiką ir visapusiškos, amžių atitinkančios sveikatos priežiūros sistemos užtikrinimą visą gyvenimą, visų pirma priklausomų asmenų atveju;
9. vyresnio amžiaus žmonės yra vertingi visuomenei ir todėl turėtų veiksmingai ir kuo visapusiškiau dalyvauti visuomenės gyvenime ir gyventi oriai bei kuo savarankiškiau, įskaitant asmenis su negalia. Demografinės tendencijos, įskaitant sparčiai senėjančią visuomenę ir ilgesnę tikėtiną gyvenimo trukmę, reiškia, kad Europoje didės poreikis skatinti sveikatą, gerovę ir ilgalaikę priežiūrą, taip pat sveikatos priežiūros ir pensijų sistemoms tenkanti našta. Šis iššūkis turėtų būti vertinamas kaip viena iš galimybių kurti naujas paslaugas, naujas darbo vietas, naujas bendradarbiavimo formas ir skatinti socialinį vystymąsi. Prieinamos gerovę užtikrinančios technologijos ir skaitmeninimas gali padėti įveikti šiuos iššūkius;

³ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui: „Tvirta socialinė Europa teisingai pertvarkai užtikrinti“, 2020 m. sausio 14 d.

⁴ „Senėjimas Europoje. Vyresnio amžiaus žmonių gyvenimas ES“ (angl. "Ageing Europe, Looking at the lives of older people in the EU"), 2019 m. leidimas.

10. labai svarbu, kad jaunimas aktyviai įsitrauktų į darbo rinką ir visuomenę. Jaunuoliai gali būti itin pažeidžiami dėl to, kad keičiasi jų gyvenimo etapai, jiems nepakanka profesinės patirties ar net bazinių įgūdžių, jų išsilavinimas ar profesinis pasirengimas nepakankamas, jų socialinės apsaugos aprėptis ribota, ribotos galimybės gauti finansinių išteklių, o darbo sąlygos užtikrina tik mažas garantijas⁵;
11. vaikų auginimas reikalauja ilgalaikių pastangų ir tam, kad demografinė politika būtų veiksminga, ji turi būti patikima ir ilgalaikė. Investicijos į įperkamą ir kokybišką ikimokyklinį ugdymą ir priežiūrą gali prisidėti prie demografinio atsinaujinimo ir turėti reikšmingų teigiamų rezultatų, visų pirma palankių socialinių ir ekonominių sąlygų neturintiems vaikams, padedant užtikrinti, kad būsima darbo jėga būtų atsparesnė iškilus demografiniams iššūkiams, taip pat siekiant geresnių socialinių rezultatų per visą gyvenimą;
12. Barselonos tikslai, susiję su galimybe naudotis kokybiškomis ir įperkamomis ikimokyklinio amžiaus vaikų priežiūros paslaugomis (90 % vaikų nuo trejų metų iki privalomojo mokyklinio amžiaus ir 33 % vaikų iki trijų metų lanko vaikų priežiūros įstaigas), turėtų būti toliau įgyvendinami tikslų dar nepasiekusiose valstybėse narėse, kad būtų užtikrinta aukštynkryptė konvergencija;
13. viešoji politika turėtų būti formuojama taip, kad asmenims ir šeimoms būtų sudarytos sąlygos, *inter alia*, ekonominės, turėti tiek vaikų, kiek norima, ir mėgautis geresne gyvenimo kokybe, saugiai gyventi ir suderinti darbo, šeimos ir priežiūros pareigas;
14. 2019 m. Direktyva dėl profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros siekiama užtikrinti moterų ir vyrų lygybę galimybių darbo rinkoje ir požiūrio darbe atžvilgiu sudarant palankesnes sąlygas derinti darbą, šeimos gyvenimą ir priežiūros pareigas darbuotojams, kurie yra tėvai arba prižiūrintieji asmenys, ir skatinant vienodą šių pareigų pasidalijimą, kaip įtvirtinta ir Europos socialinių teisių ramsčio 9 principu;

⁵ 2013 m. balandžio 22 d. Tarybos rekomendacija dėl Jaunimo garantijų iniciatyvos nustatymo (2013/C 120/01).

15. dėl urbanizacijos, nepakankamų darbo galimybių, mažų pajamų ir nepakankamų paslaugų daugelyje kaimo vietovių ir salų regionų mažėja gyventojų skaičius, o tai didina miesto ir kaimo atotrūkį, todėl reikia priimti integruotą strategiją, kad būtų skatinamas tvarus šių regionų vystymasis, grindžiamas jų konkrečiu potencialu;
16. transporto jungčių gerinimas ir tolesnis viešojo transporto vystymas sudaro sąlygas žmonėms laisvai judėti, šalinant jungčių trūkumą ir taip didinant socialinę sanglaudą;
17. demografiniai pokyčiai suteikia galimybę pritaikyti pensijų, sveikatos priežiūros ir ilgalaikės priežiūros sistemas. Aktyvus ir sveikas senėjimas, remiamas veiksmingų sveikatos priežiūros sistemų, lankstūs, tinkami ir pritaikyti priežiūros modeliai, taip pat senėjančių gyventojų įsidarbinimo galimybės yra itin svarbūs užtikrinant socialinės apsaugos ir priežiūros sistemų tvarumą. Geresnė aprėptis, prieinamumas, adekvatumas ir tvarumas yra labai svarbūs modernizuojant socialinės apsaugos sistemas⁶ ir didinant jų atsparumą tokioms sveikatos ir socialinės sistemos krizėms kaip COVID-19 pasaulinė pandemija;
18. šiuo metu ES pereina prie ilgiau gyvenančių, žemesnio gimstamumo ir labiau išsilavinusių visuomenių. Išsamų, tikslų ir įrodymais pagrįstą dabartinės padėties ir būsimų prognozių vaizdą galima susidaryti išnagrinėjus migracijos, gimstamumo ir mirtingumo duomenis⁷, taip pat duomenis apie išsilavinimo lygį ir faktinį įgūdžių lygį, darbo jėgos aktyvumo lygį ir kitus socialinius bei demografinius rodiklius. Įrodymais grindžiamam politikos formavimui reikalingi pagrįsti, aktualūs ir laiku pateikiami duomenys, suskirstyti pagal lytį ir amžių. Nuolat atnaujinami duomenys apie demografinius procesus ir jiems įtaką darančius veiksnius, taip pat apie konkrečius visų amžiaus grupių moterų ir vyrų poreikius ir pageidavimus yra itin svarbi demografinės politikos formavimo ir jos rezultatų vertinimo priemonė;
19. formuojant demografinę politiką labai reikalingas socialinių, šeimos, sveikatos, užimtumo, švietimo ir priežiūros paslaugų sektorių tarpusavio koordinavimas ir bendradarbiavimas, apimant visus ekonomikos sektorius, atsižvelgiant į kiekvienos valstybės narės ekonomines sąlygas;

⁶ Bendroji užimtumo ataskaita (dok. 6346/20).

⁷ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/population/overview>

20. sėkmę lemia veiksmingas visų valdžios lygmenų – nacionalinės, regioninės ir vietos valdžios – veiksmų koordinavimas ir bendradarbiavimas, kartu dalyvaujant socialiniams partneriams, pilietinei visuomenei ir kitiems atitinkamiems suinteresuotiesiems subjektams, bendradarbiaujant visais lygmenimis, kad tai būtų veiksminga.

ATSIŽVELGDAMA Į TAI, KAD:

21. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto tiriamojoje nuomonėje „Demografiniai iššūkiai Europos Sąjungoje atsižvelgiant į ekonominę ir vystymosi nelygybę“ pabrėžiama, kad kokybiškas, prieinamas ir įperkamas švietimas, priežiūra ir pagalba (vaikams, asmenims su negalia ir pagyvenusiems žmonėms) yra labai svarbūs norint įveikti demografinius iššūkius ir remiant gyventojų skaičiaus augimą⁸;
22. Europos vyresnių žmonių aktyvumo metais (2012 m.) skleista žinia, kad kartų solidarumas gali atlaikyti senėjančios visuomenės išbandymą, tebėra aktuali;
23. Tarybos išvadose dėl gerbūvio ekonomikos (2019 m.) akcentuojami keli pagrindiniai mūsų ekonomikų ir visuomenių atsparumo ir klestėjimo ateityje elementai, įskaitant prieinamą ir kokybišką švietimą ir mokymą, taip pat mokymąsi visą gyvenimą, teisingų darbo sąlygų politiką, tinkamas ir tvarias socialinės apsaugos sistemas, galimybę naudotis paslaugomis, skaitmeninimą ir kitus technologinius pokyčius.

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA

PRAŠO valstybių narių:

24. PLĖTOTI ir ATNAUJINTI demografinės politikos sistemą, įtraukiant socialinius partnerius, pilietinę visuomenę ir kitus atitinkamus suinteresuotuosius subjektus pagal jų kompetenciją;

⁸ <https://www.eesc.europa.eu/en/our-work/opinions-information-reports/opinions/demographic-challenges-eu-light-economic-and-development-inequalities-exploratory-opinion-request-croatian-presidency>.

25. SPREŠTI dabartinio ir būsimo darbo jėgos pasiūlos ir paklausos neatitikimo problemą, kadangi skaitmeninė transformacija, globalizacija ir demografiniai pokyčiai formuoja darbo rinkos poreikius, nes kuriamos ir naikinamos darbo vietos, taip pat keičiamas esamų profesijų pobūdis, atsižvelgiant į demografinių pokyčių poveikį darbo rinkos procesams, kad būtų galima pasinaudoti skaitmeninės transformacijos ir globalizacijos teikiama nauda kuriant naujas darbo galimybes visuose regionuose;
26. SKATINTI gerinti įgūdžių lygį, pasitelkiant įperkamą, prieinamą ir įtraukų kokybišką švietimą ir mokymą, taip pat mokymąsi visą gyvenimą, įskaitant skaitmeninius įgūdžius, siekiant padėti padidinti galimybes patekti į darbo rinką ir išlaikyti ekonomikos augimą, užtikrinti socialinę įtrauktį ir asmeninę savirealizaciją tiek moterims, tiek vyrams;
27. RAGINTI ir SKATINTI įgyti įgūdžių gamtos mokslų, technologijų, inžinerijos ir matematikos srityse, motyvuojant jaunimą, ypač jaunas moteris, siekti karjeros minėtose srityse, taip pat investuoti į švietimą ir mokymą, mokslinius tyrimus, inovacijas ir dirbtinį intelektą, nes tai gali padėti ES įveikti demografinius iššūkius ir padidinti našumą bei išlaikyti ekonomikos augimą mažėjant darbingo amžiaus gyventojų skaičiui, kartu sukuriant kokybiškas darbo vietas, kurios pritrauktų talentų;
28. DIDINTI informuotumą apie moterų ir nepakankamai atstovaujamų grupių, visų pirma jaunimo, vyresnio amžiaus darbuotojų ir asmenų su neįgalia, įtraukties svarbą, didinant visų amžiaus grupių ir kitokių grupių dalyvavimą darbo rinkoje, siekiant padėti sušvelninti demografinio senėjimo poveikį socialinės apsaugos sistemų tvarumui ir skatinti lygybę;
29. ĮGYVENDINTI įtraukią socialinę ir darbo politiką, grindžiamą lygiomis galimybėmis, visų pirma profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros politiką, skatinant moterų dalyvavimą darbo rinkoje, lanksčias darbo sąlygas moterims ir vyrams, prieinamų ir įperkamų kokybiškų vaikų priežiūros ir ilgalaikės priežiūros paslaugų teikimą, taip pat vienodą namų ūkio ir priežiūros pareigų pasidalijimą tarp moterų ir vyrų, kad tėvai arba priežiūros pareigų turintys asmenys galėtų dalyvauti darbo rinkoje ir visuomenės gyvenime;

30. TOLIAU SIEKTI įgyvendinti vienodo užmokesčio už vienodos vertės darbą moterims ir vyrams principą ir užtikrinti jo taikymą, siekiant panaikinti lyčių nelygybę užimtumo, darbo užmokesčio ir pensijų srityse;
31. SKATINTI investicijas į vaikus, kaip vieną iš socialinių investicijų formų – jos ateityje duos didžiausią grąžą. Tai apima pastangas suardyti iš kartos į kartą besikartojantį skurdo ciklą naudojant tikslines investicijas vaikų skurdui mažinti;
32. SKATINTI ir AKCENTUOTI tinkamą ir koordinuotą politiką, pagal kurią šeimoms, visų pirma auginančioms vaikus, būtų teikiama įvairių rūšių finansinė ir kitokia parama (pvz., mokamos atostogos, vaiko pašalpos, atitinkamos mokesčių ir išmokų sistemos, subsidijuojami būsto sprendimai ir parama studentams), įskaitant novatoriškus sprendimus;
33. PABRĖŽTI kartų solidarumo svarbą, SKATINTI aktyvų ir sveiką senėjimą ir UŽTIKRINTI galimybes senėjantiems gyventojams ir jų šeimoms gauti būtiną paramą, įskaitant galimybes pritaikyti gyvenamąsias patalpas, e. sveikatą ir dirbtinį intelektą, atsižvelgiant į jų poveikį siekiant įveikti su senėjimu ir savarankiškumo praradimu susijusius iššūkius;
34. GERINTI gyventojų supratimą apie vyresnio amžiaus žmonių teises į savarankišką, orų ir nepriklausomą gyvenimą ir teisę į dalyvavimą visuomenės gyvenime, taip pat ir krizės, pvz., dabartinės pasaulinės COVID-19 pandemijos, metu, skatinant sveiką ir aktyvų senėjimą, investuojant į socialinę apsaugą ir visais atžvilgiais skiriant dėmesį palankiam požiūriui į pagyvenusius žmones;
35. PUOSELĖTI neįgalių pagyvenusių žmonių teises, užtikrinant deramas gyvenimo sąlygas ir visapusišką dalyvavimą bendruomenės gyvenime, ir IŠNAGRINĖTI neįgalumo pensijų ir senatvės pensijų suderinamumą;
36. ĮVEIKTI iššūkius, atsirandančius dėl senėjimo didėjant ilgalaikės priežiūros paklausai, ir PASINAUDOTI su tuo susijusiomis galimybėmis, taip pat IŠNAGRINĖTI, kaip skaitmeninimą ir gerovę užtikrinančias technologijas būtų galima geriau integruoti į priežiūros paslaugas, kad būtų pagerintas paslaugų prieinamumas ir teikimas;

37. NUSTATYTI sritis ir regionus, kuriems gali prireikti intervencijos transporto prieinamumo srityje, nes galimybių naudotis transportu trūkumas daugeliu atvejų reiškia tai, kad nebus galimybių naudotis kokybiškomis švietimo ir mokymo, kultūros, darbo rinkų ar sveikatos priežiūros paslaugomis;
38. UŽTIKRINTI, kad, atsižvelgiant į nacionalines aplinkybes, visiems darbuotojams, neatsižvelgiant į darbo santykių rūšį ir trukmę, ir (panašiomis sąlygomis) savarankiškai dirbantiems asmenims būtų suteiktos galimybės naudotis tinkama socialine apsauga⁹¹⁰;
39. APSVARSTYTI, kai tai laikoma tinkama, teisėtos migracijos galimybę siekiant kompensuoti mažėjantį darbingo amžiaus gyventojų skaičių, kartu atsižvelgiant į nacionalines kompetencijas;

PRAŠO valstybių narių ir Europos Komisijos pagal jų atitinkamą kompetenciją ir atsižvelgiant į nacionalines aplinkybes, taip pat pripažįstant socialinių partnerių vaidmenį bei gerbiant jų autonomiškumą:

40. SKATINTI įgyvendinti Europos socialinių teisių ramsčio principus, nes tai būtinas žingsnis siekiant lygių galimybių ir galimybių įsidarbinti, sąžiningų darbo sąlygų, taip pat socialinės apsaugos ir įtraukties;
41. nacionaliniu ir Sąjungos lygmenimis ĮGYVENDINTI įrodymais pagrįstas ir veiksmingas politines intervencines priemones siekiant įveikti bendrus iššūkius, kylančius dėl demografinių pokyčių, įskaitant kokybiškos ilgalaikės priežiūros prieinamumą ir socialinės apsaugos sistemų tvarumą bei adekvatumą;
42. SPREŠTI judumo ES viduje disbalanso problemą, kad būtų stiprinama socialinė sanglauda, o protų nutekėjimas būtų paverčiamas protų apykaita ar protų pritraukimu, ir SIEKTI nuolatinio darbo jėgos kvalifikacijos kėlimo ir perkvalifikavimo, atsižvelgiant į dinamišką darbo rinkos pobūdį ir aplinkos, technologinius bei demografinius pokyčius, kad būtų galima įveikti regionų skirtumų, gyventojų skaičiaus mažėjimo kaimo vietovėse, taip pat miestuose atsirandančius iššūkius;

⁹ 2019 m. lapkričio 8 d. Tarybos rekomendacija dėl darbuotojų ir savarankiškai dirbančių asmenų socialinės apsaugos galimybių (2019/C 387/01)

¹⁰ Europos socialinių teisių ramstis

43. GERINTI žinių bazę bei supratimą apie sidabrinės ekonomikos svarbą ir jos teigiamo bendro poveikio teikiamas galimybes, kurios turėtų būti grindžiamos ekonominių ir žmogiškųjų poreikių pusiausvyra, taip pat DIDINTI informuotumą apie tai;
44. SKATINTI novatoriškus sprendimus, kurie palengvintų vyresnio amžiaus žmonių dalyvavimą visuomenės gyvenime ir darbo rinkoje, atsižvelgiant į jų gebėjimus ir polinkius, ir suteiktų tokiame dalyvavime pridėtinės vertės ir kuriais būtų skatinamas bei remiamas sveikas ir aktyvus senėjimas visose politikos srityse, taip pat PROPAGUOTI neįgalių vyresnio amžiaus žmonių teises;
45. DIDINTI įperkamus, kokybiškus ir, kai tinkama, integruotus socialinių, šeimos, sveikatos, užimtumo, švietimo, aprūpinimo būstu, priežiūros ir transporto paslaugų prieinamumą, nes tai gali būti svarbūs veiksniai mažinant atotrūkį tarp miestų ir kaimų;
46. STIPRINTI gebėjimą sušvelninti galimus naujus demografinius iššūkius, kylančius dėl COVID-19 pasaulinės pandemijos protrūkio, ir UŽTIKRINTI visuomenės atsparumą;
47. STEBĖTI pažangą, padarytą įgyvendinant bendras Europos veiksmų gaires siekiant atsparesnės, tvaresnės ir teisingesnės Europos¹¹, kuriomis siekiama koordinuotos ir įtraukios strategijos, skirtos dabartiniam COVID-19 pasaulinės pandemijos etapui įveikti, ir STIPRINTI ekonominių strategijų koordinavimą, kad būtų atkurta gamybinė veikla ir darbo rinkų veikimas.

PRAŠO Europos Komisijos:

48. TOLIAU KURTİ bendrą pagrindą ir interaktyvius ES masto išteklius, kad būtų galima laiku gauti nuoseklius, patikimus, palyginamus ir prieinamus duomenis, suskirstytus pagal lytį ir amžių, reaguoti į demografinius pokyčius, ir REMTI nacionalinę demografinių iššūkių įveikimo politiką, atsižvelgiant į demografines prognozes ir nustatytą demografinių pokyčių poveikį Europos visuomenei, ypač svarbią turint omenyje atsigavimą po COVID-19;

¹¹ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/communication_-_a_european_roadmap_to_lifting_coronavirus_containment_measures_0.pdf

49. PARENGTI, kai aktualu, tinkamą ir diferencijuotą strategiją, įskaitant galimą tikslinį Europos finansavimą, skirtą valstybėms narėms, jų kaimo vietovėms, saloms ir kitiems regionams, kuriuos labiausiai paveikė gyventojų skaičiaus mažėjimas, ypač tais atvejais, kai tai lėmė nepakankamos darbo galimybės, paslaugos ar transporto jungtys, specialiai skirtos pritraukti žmones į šiuos regionus;
50. UŽTIKRINTI, kad visi politikos pasiūlymai ir iniciatyvos būtų pateikiami kartu su išsamiais demografiniais ir teritoriniais poveikio vertinimais, atliekamais lygiagrečiai su ekonominio, aplinkosauginio ir socialinio poveikio vertinimais, siekiant, kad atsiliekantys regionai taptų gyvybingesni ir patrauklesni, taip prisidedant prie Sąjungos socialinės ir teritorinės sanglaudos;
51. PRADĖTI išsamius svarstymus, susijusius su gyventojų senėjimu ir jo visapusišku poveikiu, įskaitant jo ilgalaikį poveikį ES ekonomikai ir visuomenei, po kurių būtų imamasi konkrečių iniciatyvų, deramai atsižvelgiant į valstybių narių kompetenciją, siekiant paversti šį iššūkį naujomis galimybėmis ir taip ilgainiui užtikrinti integracinį ir tvarų ekonomikos augimą ir socialinės apsaugos sistemas;
52. PASIŪLYTI atskirą ilgalaikę priežiūros strategiją, kuria būtų siekiama didinti moterų dalyvavimą darbo rinkoje, kad būtų išlaikytas integracinis ir nediskriminacinis ekonomikos augimas ir sumažinta rizika bei spaudimas viešiesiems finansams ir socialinėms išlaidoms, kurios apskritai yra labiau susijusios su gyventojų senėjimu, atsižvelgiant į profesinio ir šeimos gyvenimo pusiausvyrą;
53. laiku PATEIKTI pasiūlymą dėl Europos vaiko garantijų sistemos;
54. SIŪLYTI, kad 2023 m. būtų paskelbti Europos kovos su vaikų skurdu metai;
55. UŽTIKRINTI, kad investicijomis iš ES fondų būtų apčiuopiamai prisidedama prie demografinių iššūkių įveikimo nacionaliniu ir regioniniu lygmenimis, atsižvelgiant į judumą ES viduje, nustatant konkrečius veiksmus, kuriais švelninamas didžiausias demografinių tendencijų poveikis, ir sukuriant priemones keistis geriausios praktikos pavyzdžiais, kad atitinkami suinteresuotieji subjektai galėtų pasimokyti vieni iš kitų patirties;

56. UŽTIKRINTI, kad Europos semestre būtų tinkamai atsižvelgta į demografinius iššūkius, visų pirma į jų poveikį ekonomikai ir socialinės apsaugos sistemoms, atsižvelgiant į konkrečias kiekvienos valstybės narės aplinkybes.

PRAŠO Užimtumo komiteto ir Socialinės apsaugos komiteto:

57. STENGTI plėtoti ir atnaujinti atitinkamus demografinių rodiklių rinkinius, suskirstytus pagal lytį ir amžių, remiantis šiuo metu naudojamais rodikliais, ir prireikus PARENGTI naujus rinkinius, atsižvelgiant į darbo rinką ir socialinę bei ekonominę sanglaudą ir, kai taikytina, bendradarbiaujant su kitais atitinkamais Tarybos parengiamaisiais organais, turinčiais kompetenciją visų pirma ekonomikos ir finansų srityse;
58. SKATINTI valstybes nares keistis geriausios praktikos pavyzdžiais, kaip įveikti demografinius iššūkius, kiek tai susiję su darbo rinka ir socialine bei ekonomine sanglauda.

PRAŠO Komisijos ir Socialinės apsaugos komiteto:

59. ATLIKTI demografinių pokyčių poveikio pensijų ir ilgalaikės priežiūros adekvatumui tyrimą.